

Din investeringsplan

HULEMANDENS ANALYSER

Januar 2024
© Jens Balle

Kolding, januar 2024

Inden du går i gang med at investere, er det vigtigt at beslutte retningslinjerne for hvordan du skal investere. For uden sådanne retningslinjer, risikerer du at lade følelserne og din indre hulemand tage over.

Vores hjerner er ikke byggede til at tage investeringsbeslutninger, men er i stedet optimeret til at sikre hulemandens overlevelse. Frygt er et eksempel på et af værktøjerne, de var godt for hulemanden, men som kan ødelægge dit afkast om investering.

I min bog *Når hulemænd investerer*, fortæller jeg om syv investeringssynder, som investorer typisk rammer ind i. Syv investeringssynder der kan føre til dårlige – eller måske et katastrofalt – afkast for dig.

Investering er for de fleste langsigtet, men følelserne agerer kortsigtet – og ofte irrationelt i forhold til investeringsteoriene.

Viden om disse investeringssynder, er desværre ikke nok til at undgå at begå de typiske fejl. For ofte sker det helt ubevidst og uden at du er opmærksom på det.

Derfor har du brug for en plan, der kan hindre dig i at tage den slags beslutninger. For de gavner ikke dine investeringer. Tværtimod.

My own experience of how little this knowledge has changed the quality of my own judgment can be sobering.

Daniel Kahneman

Har du allerede investeret vil en investeringsplan også kunne hjælpe dig. Det er dog vigtigt at du lader som om du ikke allerede er investeret, når du laver planen. For du skal ikke lave en plan, der passer til dine investeringer. Du skal lave en plan, der passer til dig!

Planen og begrundelserne er yderligere uddybet i *Når hulemænd investerer*. Bogen kan lånes på biblioteker, eller du kan vælge at understøtte forfatteren ved at købe den i boghandlen eller på hjemmesiden <https://hulemandens.dk>.

Rigtig god fornøjelse,

Jens Balle

Din investeringsplan

En privat investors investeringsplan er fundamentet for den finansielle succes og sikkerhed. Planen bør indeholde:

1. Din overordnede investeringsfordeling – risikoen i din tegnebog
2. Hvilke typer investeringer vil du lave
3. Stop loss-niveauer for eventuelle spekulative investeringer
4. Hvor ofte du skal bringe porteføljen tilbage i balance (rebalancering)
5. Hvor tæt du skal følge investeringerne
6. Følg planen

Jeg foreslår at du gennemgår alle disse punkter, og skriver dine valg ned. Laver du blot planen som et tankeeksperiment, er det alt for nemt at ændre den, hvis din indre hulemand bliver påvirket af markedsudsving.

Det allerbedste er at skrive planen ned i hånden. Forskning indikerer nemlig at det håndskrevne har større værdi for os, og det kan gøre det lettere at følge planen.

Din overordnede investeringsfordeling – risikoen i din tegnebog

Dette definerer, hvordan dine midler skal fordeles på forskellige aktivklasser som for eksempel aktier, obligationer, ejendomme, eller kontanter. Denne diversificering hjælper med at sprede risikoen, så et tab i én klasse ikke underminerer hele porteføljen.

Værdien forklares nemmest med gynger og karusseller eksemplet, eller med eksemplet med en butik, der både sælger is og paraplyer. Forsvinder interessen for gynger eller is, kan de måske stadig sælge billetter til karusseller eller sælge paraplyer.

Det er essentielt at tilpasse denne fordeling med din risikotolerance, din tidshorisont og dit kendskab til de finansielle markeder.

Spørg gerne flere rådgivere til råds, da rådgivere kan bruge forskellige modeller til at afkode din investeringsprofil. Det er ikke eksakt videnskab, men kulturelle forskelle kan spille ind på afkodningen. Derfor ligger sandheden ind i mellem og det er en god ide at spørge flere rådgivere.

Investeringsrobotter giver også adgang til værktøjer, der prøver at afkode din profil. Jeg kan anbefale at prøve disse to:

- June.dk – Danske Banks investeringsrobot: <https://june.dk/>
- Nord Investments: <https://www.nord.investments/>

Er I flere ejere af de investerede midler, er det også en god ide, at I hver især får fastlagt jeres risikoprofil. Det giver et godt udgangspunkt for en dialog og dannelsen af et fælles ståsted.

Resultatet kan både være absolutte angivelser af fordelingen – for eksempel 60 % aktier og 40 % obligationer – eller dynamiske angivelser, der giver mulighed for at forsøge at ændre sammensætning i forhold til forventninger til markedet – som for eksempel 40-60 % aktier og 60-40 % obligationer.

Husk også punkt 4 omkring rebalancering, der kan medvirke til at øge afkastet og mindske risikoen.

Hvilke typer investeringer vil du lave

Når du har valgt hvilke aktivklasser du vil investere i, skal du beslutte hvordan du vil investere i disse. Vil du investere i aktier, kan gøre det forskellige måder:

Din investeringsplan

- Investere i aktierne på børsen
- Investere i fonde, der investerer i aktierne
- Investere i finansielle instrumenter, der giver aktiers afkast (certifikater er et eksempel på det)

På samme måde kan du også investere i aktivklasser via forskellige løsninger.

Grunden til at du skal fastlægge hvordan du vil investere, er at du risikerer at få lyst til at investere i tidens modelune. Der opstår nemlig løbende nye revolutionerende måder at investere på, som du simpelthen ikke må gå glip af. I hvert fald ikke ifølge udbyderne af disse muligheder.

Det er dog meget sjældent, at sådanne tematiske investeringsmuligheder, reelt er gode investeringer for investorerne.

Stop loss-niveauer for eventuelle spekulative investeringer

Vælger du at investere i risikofyldte løsninger, er det vigtigt at definere stop loss-niveauer for disse investeringer. Det vil kunne hjælpe dig med at begrænse dine tab og beskytte din kapital.

En naturlig reaktion er at vi udsætter at tage tabet, mens vi hurtigt tager gevinster. Det har den negative effekt, at vi tager små gevinster og store tab, hvilket gør det svært at få et godt afkast.

Beslutningen om hvornår tabet skal realiseres, bør tages mens hovedet er klart og ikke påvirket af de følelser, der typisk opstår når man har et tab. Forskning indikerer nemlig at tab påvirker os dobbelt så meget som gevinster glæder.

Det er dumt at hænge med hovedet, når du står i lort til halsen.

Årets citat på P3 for en række år siden

Hvor ofte du skal bringe porteføljen tilbage i balance (rebalancering)

Rebalancering handler om at bringe risikoen i din tegnebog tilbage til udgangspunkt.

Har du i din aktivfordeling valgt at investere i 50 % i aktier og 50 % i obligationer, vil et afkast i aktier på 10 % og 2 % for obligationer, betyde at du har for mange aktier i din portefølje. Så skal du sælge lidt aktier og købe lidt obligationer. Det er naturligvis omvendt, hvis afkastene er højere for obligationer.

Din investeringsplan

Det hjælper med at låse gevinster fra højtydende investeringer og geninvestere i lavere værdisatte aktiver. Desuden har det to resultater, de fleste investorer er glade for:

- Afkastet øges
- Risikoen mindskes

Desværre overser mange investorer dette værktøj.

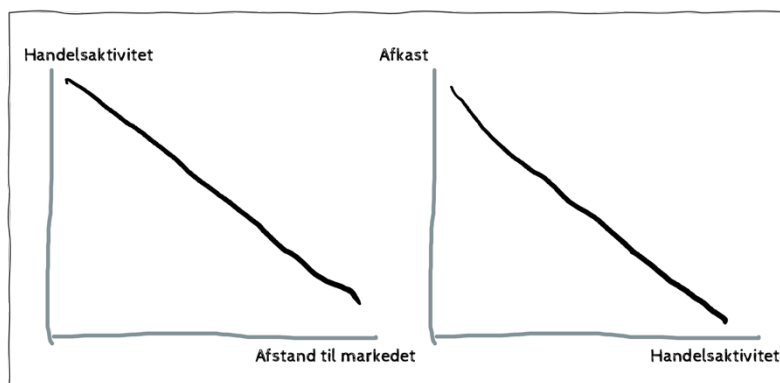
For langt de flest er årlig rebalancering rigeligt!

Hvor tæt du skal følge investeringerne

Med en smartphone er du aldrig længere et end et tryk på en app væk fra de finansielle markeder. Det gør at mange følger dagligt med i investeringerne. Det bidrager dog sjældent med noget godt for almindelige investorer. Tværtimod.

Noget tyder nemlig på, at det kan give dig øget lyst til at omlægge din portefølje eller ændre din strategi. Samtidig viser forskning også, at hyppige omlægninger ikke bidrager til øget afkast.

Dit afkast bliver ikke bedre af daglig overvågning og du kan sagtens nøjes med at kigge på dine investeringer kvartalsvis eller årligt.

Følg planen

Lige gyldig hvor megen tid du bruger på planen, vil du med stor sikkerhed få lyst til at ændre planen undervejs. For det går sjældent som vi forventer og markederne svinger. Du investerer formentlig på lang sigt, mens resultatet opgøres løbende – måske endda på daglig basis.

*Alle har en plan
til de bliver slået i ansigtet.*

Mike Tyson

En investeringsplan fungerer kun, hvis den følges konsekvent. At blive ved planen, især i volatile markeder, kan hjælpe med at undgå emotionelle beslutninger, der kan skade langsigtede afkast.

Ved at definere din investeringsplan og respektere beslutningerne, kan du opnå en struktureret og disciplineret investeringsstrategi, der er modstandsdygtig over for markedets uforudsigelighed og personlige bias.

Din overordnede investeringsfordeling – risikoen i din tegnebog

Hvilke typer investeringer vil du lave

Stop loss-niveauer for eventuelle spekulative investeringer

Hvor ofte du skal bringe porteføljen tilbage i balance (rebalancering)

Hvor tæt du skal følge investeringerne

